Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Директор навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
доц. Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

" 27 " серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Другий (магістерський)

галузь знань J «Транспорт та послуги»
(шифр і назва)

спеціальність J3 «Туризм та рекреація»
(шифр і назва)

освітня програма «Міжнародний туризм та рекреація»
(шифр і назва)

спеціалізація
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обо'вязкова/ за вибором)

Інститут Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

27 серпня 2026 року, протокол №1

Розробник програми: Парфіненко Анатолій Юрійович – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу
Протокол від 26 серпня 2026 року, № 1

Завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу
доц. Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародний туризм та рекреація»

Гарантка освітньо-професійної програми «Міжнародний туризм та рекреація»
доц. Поліна ПОДЛЕПІНА

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від 27 серпня 2026 року, № 1

Голова науково-методичної комісії навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

доц. Ганна ПАНАСЕНКО

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародний туризм та рекреація» підготовки магістра зі спеціальності J3 «Туризм та рекреація».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення дисципліни «Стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій» є формування професійних знань з теорії і методології планування розвитку туристичних дестинацій. Ознайомлення із сучасними теоретичними моделями формування туристичних дестинацій як соціально-економічних систем. Опанування теоретико-методичними основами та практичними навичками розробки і реалізації стратегій розвитку туристичних дестинацій.

1.2. Основними ***завданнями*** вивчення дисципліни «Стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій» є:

- розкрити сутність поняття «туристична дестинація» як соціально-економічної системи та стратегічного об’єкта управління;
- ознайомити студентів із сучасними підходами до класифікації та типології туристичних дестинацій;
- сформувати знання щодо моделей життєвого циклу туристичних дестинацій та механізмів їх оновлення;
- проаналізувати особливості державної регіональної політики у сфері розвитку дестинацій, а також міжнародний та європейський досвід управління;
- визначити інституційні основи управління туристичними дестинаціями на різних рівнях (національному, регіональному, місцевому);
- навчити здійснювати оцінку туристичних ресурсів та розробляти кадастр ресурсів як основу планування розвитку дестинації;
- оволодіти методами стратегічного та програмно-цільового планування розвитку туристичних дестинацій;
- опанувати інструменти маркетингу, бренд-менеджменту та кластеризації у розвитку туристичних територій;
- навчитися застосовувати SMART-концепцію та цифрові технології для підвищення конкурентоспроможності дестинацій;
- сформувати у здобувачів освіти розуміння принципів сталого розвитку дестинацій (економічних, соціальних, культурних, екологічних);
- сформувати відповідальне ставлення до планування туристичної діяльності в контексті глобальних викликів та локальних особливостей;
- розвинути навички стратегічного мислення та прогнозування у сфері управління туризмом.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
32 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
	год.
Самостійна робота	
86 год.	138 год.
в т. ч. індивідуальні завдання курсова робота	
25	33

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

- Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

- формування загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

ЗК4. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

- формування наступних фахових компетентностей:

СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

РН 4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН 7. Організовувати співпрацю зі стейкголдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

РН 8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних

підходів.

РН 10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН 12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними дестинаціями на національному, регіональному та локальному рівнях.

1.8. Пререквізити: дисципліна спирається на базові знання здобувачів зі сталого туризму у системі глобальної політики, теорію та методологію туризмологічних досліджень, актуальні проблеми міжнародного туристичного бізнесу, управління інноваціями підприємств туристично-рекреаційної галузі, бізнес-планування та управління проектами в туризмі, стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій, туристичну політику зарубіжних країн, управління якістю в туризмі та рекреації, стратегічний маркетинг в туризмі.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи управління туристичними дестинаціями

Тема 1. Туристична дестинація як соціально-економічна система

Сучасні підходи до визначення поняття «туристична дестинація». Принцип міждисциплінарності в дослідженні туристичних дестинацій: географічна складова дестинації, культурні константи дестинації, дестинація як мета подорожі, дестинація як турпродукт, дестинація як суб'єкт конкуренції, дестинація як стратегічний об'єкт підприємництва.

Типологія туристичних дестинацій. Класифікація дестинацій. Ієрархічна типологія дестинацій. Атракційний пункт. Первинна дестинація, Вторинна дестинація. Типологія дестинацій за центрами формування цінностей.

Життєвий цикл туристичних дестинацій. Життєвий цикл туристичної дестинації за С. Плогом. Модель еволюції туристичного регіону за Р. Батлером. Стадії розвитку туристичної дестинації. Стадія розвідки. Стадія залучення. Стадія розвитку. Стадія зміцнення. Стадія стагнації. Стадія занепаду. Стадія оновлення.

Тема 2. Сутність та особливості управління туристичними дестинаціями

Інтегроване управління туристичною дестинацією, суб'єкт та об'єкт управління туристичною дестинацією, компетентне середовище туристичної дестинації, механізм формування середовища компетенцій, вимоги до менеджменту дестинації, принципи управління туристичною дестинацією, місія та цілі туристичної дестинації, загальні функції управління туристичною дестинацією, специфічні функції.

Тема 3. Державна регіональна політика як головний інструмент управління туристичними дестинаціями

Об'єктивні передумови необхідності регіональної політики. Основні підходи до розуміння регіональної політики. Цілі та завдання державної регіональної політики в Концепції державної регіональної політики та Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року. Об'єкт та суб'єкти регіональної політики. Принципи державної регіональної політики. Стратегічні завдання регіональної політики України. Структурні компоненти регіональної політики. Європейський досвід формування та реалізації регіональної політики.

Тема 4. Інституційні основи управління туристичними дестинаціями

Особливості діяльності організацій з управління туристичними дестинаціями національного рівня. Особливості діяльності організацій з управління туристичними дестинаціями регіонального рівня. Особливості діяльності організацій з управління туристичними дестинаціями місцевого рівня. Особливості організацій з управління атракційним пунктом. Правовий статус, фінансування і структура організацій з управління туристичними дестинаціями.

Розділ 2. Планування розвитку туристичних дестинацій

Тема 5. Концептуальні основи планування розвитку туристичних дестинацій

Сутність та роль стратегічного планування у розвитку туристичних дестинацій Механізм планування. Обґрунтування мети планування розвитку туризму. Основні етапи процесу планування. Основні рівні туристичного планування.

Тема 6. Види планування

Планування як ключова управлінська функція, яка забезпечує узгодженість цілей, ресурсів і дій у процесі реалізації стратегій розвитку туризму. Директивне та індикативне планування. Довгострокове, середньострокове та короткотермінове планування. Стратегічне, тактичне та оперативне планування. Принципи планування (системності, безперервності, гнучкості, реалістичності, комплексності, участі зацікавлених сторін. Методи планування.

Тема 7. Стратегічне планування розвитку туристичних дестинацій

Стратегічне планування як процес. Стратегічне планування розвитку туризму і його місце у системі управління туристичними дестинаціями. Регіональний моніторинг розвитку туризму.

Тема 8. Туристичні ресурси як формоутворюючий елемент туристичної дестинації

Плановий підхід до виявлення та структуризації туристичних ресурсів. Системний підхід до цільового формування та використання туристичних потенціалів регіону. Кадастр туристичних ресурсів як основа планування сталого розвитку туристичної дестинації.

Тема 9. Програмно-цільовий підхід як процедура стратегічного управління розвитку туристичних дестинацій

Сутність та види державних цільових програм. Характеристика основних підходів до розробки державних цільових програм. Рекреаційно-географічний підхід. Маркетингово-аналітичний підхід. Цілі та завдання регіональних цільових програм. Основні особливості цільових програм розвитку туризму в регіоні. Типова структура цільової програми. Основні типи показників цільової програми. Вибір регіональних проблем для розв’язання на основі цільової програми. Визначення ефективності цільової програми.

Тема 10. Управління маркетингом туристичних дестинацій

Сутність регіонального маркетингу. Маркетинговий підхід до формування туристичного продукту регіону. Інформаційно-аналітичне забезпечення регіонального маркетингу.

Тема 11. Управління сталим розвитком туристичної дестинації

Сталий розвиток туризму, індекс рівня роздратування, концепція сталого розвитку, екологічні стандарти, соціальні та культурні стандарти, економічна сталість, пропускний потенціал дестинації, продукція сталого розвитку, екологічний ризик, деструктивний ризик, медичний ризик, охоронний ризик, стала дестинація, сталий бізнес, відповідальні туристи.

Тема 12. Бренд-менеджмент туристичної дестинації

Сутність бренду туристичної дестинації. Шестикутник національних брендів С. Анхольта. Anholt-Gfk Roper Nation Brands Index (NBI). Мета та завдання брендінгу території. Чинники розвитку бренда території. Бренд міста. Бренд як стратегічний план розвитку дестинації.

Розділ 3. Сучасні підходи до розвитку туризму в туристичних дестинаціях

Тема 13. Кластерний підхід в управлінні туристичними дестинаціями

Кластерна модель організації туристичної діяльності в регіоні. Напрямки участі уряду у створені кластерів. Механізм формування туристичного кластеру. Участь у туристичному кластері як чинник конкурентоспроможності підприємства. Цілі та завдання туристичних кластерів. Переваги кластерної моделі організації туристичного бізнесу. Основні сектори туристичного кластеру. сектор виробництва туристичних послуг; сервісний сектор; допоміжний сектор; сектор забезпечення життєдіяльності туристичного кластеру. Класифікація туристичних кластерів.

Тема 14. Інтеграційні процеси в туристичних дестинаціях

Особливості інтеграційний процесів у розвитку туристичних дестинацій. стратегічне партнерство, інтеграційний процес, інтеграція. Мережеві форми кооперації в туристичній дестинації. Стратегічні альянси як форма співпраці в туристичній дестинації. Регіональне туристичне товариство, туристично-рекреаційні центри, рекреаційний парк, територіально-виробничі комплекси, туристичний кластер, мережа.

Тема 15. SMART-концепція розвитку туристичної дестинації

Основні «туристичні» пріоритети концепції «Смарт-міста та смарт-дестинації». Сутність та основні сегменти міського туризму. Smart City. Стамбульска декларація» UN Tourism. Основні критерії оцінки цифрових міст. Особливості застосування базових технологій під час реалізації концепції смарт-туризму. Основні критерії оцінки цифрових міст. Смарт компоненти, що впливають на туризм в Україні. Європейські столиці розумного туризму 2024 (Дублін, Гроссето).

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	інд	ср		л	п	інд	ср
Розділ 1. Теоретичні основи управління туристичними дестинаціями										
Тема 1. Туристична дестинація як соціально-економічна система	8	2	2		4	7	-	-		7
Тема 2. Сутність та особливості управління туристичними дестинаціями	8	2	2		4	7	-	-		7
Тема 3. Державна регіональна політика як головний інструмент управління туристичними дестинаціями	8	2	2		4	9	2	-		7
Тема 4. Інституційні основи управління туристичними дестинаціями	8	2	2		4	9	2	-		7
Разом за розділом 1	32	8	8		16	32	4	-		28
Розділ 2. Планування розвитку туристичних дестинацій										
Тема 5. Концептуальні основи планування розвитку туристичних дестинацій	10	4	2		4	7	-	-		7
Тема 6. Види планування	8	2	2		4	9	2	-		7
Тема 7. Стратегічне планування розвитку туристичних дестинацій	9	2	2		5	9	-	2		7
Тема 8. Туристичні ресурси як формоутворюючий елемент туристичної дестинації	8	2	2		4	9	2	-		7
Тема 9. Програмно-цільовий підхід як процедура стратегічного управління розвитку туристичних дестинацій	8	2	2		4	9	2	-		7
Тема 10. Управління маркетингом туристичних дестинацій	8	2	2		4	7	-	-		7
Тема 11. Управління сталим розвитком туристичної дестинації	8	2	2		4	7	-	-		7
Тема 12. Бренд-менеджмент туристичної дестинації	8	2	2		4	7	-	-		7
Разом за розділом 2	67	18	16		33	64	6	2		56
Розділ 3. Сучасні підходи до розвитку туризму в туристичних дестинаціях										
Тема 13. Кластерний підхід в управлінні туристичними дестинаціями	8	2	2		4	7	-	-		7
Тема 14. Інтеграційні процеси в туристичних дестинаціях	8	2	2		4	7	-	-		7
Тема 15. SMART-концепція розвитку туристичної дестинації	10	2	4		4	7	-	-		7
Разом за розділом 3	26	6	8		12	21	0	-		21

Написання курсової роботи	25	-	-	25		33	-	-	33	-
Усього годин	**150**	**32**	**32**	**25**	**61**	**150**	**10**	**2**	**33**	**105**

4. Теми семінарських та практичних занять

4.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Туристична дестинація як соціально-економічна система і об’єкт управління	2
2.	Сутність та особливості управління туристичними дестинаціями	2
3.	Державна регіональна політика як головний інструмент управління туристичними дестинаціями	2
4.	Інституційні основи управління туристичними дестинаціями	2
5.	Концептуальні основи планування розвитку туристичних дестинацій	2
6.	Види та принципи планування	2
7.	Стратегічне планування розвитку туристичних дестинацій	2
8.	Туристичні ресурси як формоутворюючий елемент туристичної дестинації	2
9.	Програмно-цільовий підхід як процедура стратегічного управління розвитку туристичних дестинацій	2
10.	Управління маркетингом туристичних дестинацій	2
11.	Управління сталим розвитком туристичної дестинації	2
12.	Бренд-менеджмент туристичної дестинації	2
13.	Кластерний підхід в управлінні туристичними дестинаціями	2
14.	Інтеграційні процеси в туристичних дестинаціях	2
15.	SMART-концепція розвитку туристичної дестинації	4
	Разом	**16**

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	**Тема: Стратегічне планування розвитку туристичних дестинацій** Завдання: Моніторинг та оцінка стратегій регіонального розвитку туристичних дестинацій 1. Оцінка урахування нормативно-правової бази та загальнодержавних пріоритетів розвитку. 2. Оцінка соціально-економічного аналізу розвитку сфери туризму в регіоні. Використання даних статистики, соціологічних опитувань, ілюстративних, картографічних матеріалів. 3. Оцінка Візії (цінностей та асоціацій) та Місії регіону або міста. 4. Оцінка стратегічних та оперативних цілей стратегій. Потрібно враховувати, що стратегічні цілі мають бути представлені як серія операційних цілей (завдань), які становлять комплекси заходів і визначають конкретніші завдання, що згодом можуть бути розкладені на програми дій. Слід оцінити обґрунтування вибору оперативних цілей, опис заходів, які передбачаються для її досягнення; конкретизацію необхідних ресурсів, термінів досягнення, систему індикаторів (критеріїв) досягнення цілі, головних учасників реалізації 5. Аналіз рівня розв'язання проблем розвитку сфери туризму регіону, визначених стратегією. 6. Аналіз індикаторів досягнення стратегічних та оперативних цілей стратегії. 7. Оцінка програм та проектів стратегії (за наявності). 8. Аналіз підходів щодо визначення інституцій, відповідальних за здійснення стратегії. 9. Аналіз наявних підходів щодо ресурсного забезпечення. 10. Оцінка наявного моніторингу ходу реалізації стратегії.	-	2

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кіль-кість годин	
		Денна форма	**Заочна форма**
1.	**Тема 1. Туристична дестинація як соціально-економічна система** Підготовка до семінарського заняття за темою, опрацювання наступних питань 1. Наукова та практична сутність поняття «дестинація». Географічний, управлінський та маркетинговий підходи до розуміння дестинації 2. Соціокультурний підхід до визначення дестинації	4	7

	3. Структура туристичної дестинації 4. Властивості дестинації як туристичного продукту 5. Підходи до типології туристичних дестинацій 6. Типологія дестинацій за місцем призначення 7. Життєвий цикл туристичної дестинації Стенлі Плога 8. Стадії життєвого циклу дестинації Ричарда Батлера Підготовка доповідей та презентацій		
2.	**Тема 2. Сутність та особливості управління туристичними дестинаціями** Робота з методичним посібником з управління дестинаціями «Destination Management Guidelines» 1. Управління дестинацією: чому це важливо 2. Інтегрований підхід до управління дестинацією 3. Розробка плану управління дестинацією (макрорегіон, регіон, район, конкретне місце) 4. 16 компонентів управління дестинацією (визначення дестинації; дані, дослідження та аналіз; позиціонування бренду; досвід і розробка продукту; формування Host community, зручності, послуги та інфраструктура; можливості та розвиток; ризик і кризовий менеджмент; визначення бачення; національні та регіональні рамки планування; цільові ринки; доступність та інфраструктура; маркетинг і просування; охорона навколишнього середовища; структура управління; оцінка успіху	4	7
3.	**Тема 3. Державна регіональна політика як головний інструмент управління туристичними дестинаціями** Підготовка до семінарського заняття за темою, опрацювання наступних питань 1. Опрацювати Закон України «Про засади державної регіональної політики» із змінами і доповненнями, внесеними ЗУ від 9 липня 2022 р. №2389-IX <https://ips.ligazakon.net/document/T150156?an=1> 2. Скласти глосарій основних понять та визначень: - Державна регіональна політика - Відновлення регіонів і територій - Макрорегіон, мікрорегіон - Проєкт регіонального розвитку та проєкт місцевого розвитку - Регіон - Регіональна програма розвитку - Регіональний розвиток - Мета державної регіональної політики - Принципи державної регіональної політики - Напрямки державної регіональної політики - Державна стратегія регіонального розвитку України - Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики - Регіональні стратегії розвитку - Стратегії розвитку територіальних громад - Функціональні типи територій (відновлення, регіональні полюси зростання, території з особливими умовами розвитку, території сталого розвитку) - Агенції регіонального розвиту - Державний фонд регіонального розвитку	4	7

	- Моніторинг державної регіональної політики		
4.	**Тема 4. Інституційні основи управління туристичними дестинаціями** Підготовка до семінарського заняття за темою, опрацювання наступних питань: 1. Проаналізувати загальні цілі та завдання регіонального розвитку у Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 2. Проаналізувати цілі та завдання розвитку туризму у Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Визначити пріоритетні види туризму та базові туристичні дестинації, яким буде надана державна підтримка. - Оцінити Стратегічну ціль І «Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах» і оперативну ціль 5 «Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України». 3. Проаналізувати Цілі та завдання розвитку туризму в «Національній економічній стратегії на період до 2030 року» (постанова від Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179) 4. Оцінити (порівняти) синхронізованість візії, місії, цілей та завдань державної політики розвитку та регулювання туризму в Україні Національної економічної стратегії з Державною стратегією регіонального розвитку Есе за темою 1. «Світовий досвід функціонування DMO (Destination Management Organization) як координатора стратегічного планування»	4	7
5	**Тема 5. Концептуальні основи планування розвитку туристичних дестинацій** Підготовка до семінарського заняття за темою, опрацювання наступних питань: Моніторинг та оцінка національних стратегій регіонального розвитку туризму в Україні 1. Оцінка урахування нормативно-правової бази та загальнодержавних пріоритетів розвитку 2. Оцінка соціально-економічного аналізу розвитку сфери туризму в регіоні Використання даних статистики, соціологічних опитувань, ілюстративних, картографічних матеріалів. 3. Оцінка Візії (цінностей та асоціацій) та Місії регіону або міста. 4. Оцінка стратегічних та оперативних цілей стратегій. Потрібно враховувати, що стратегічні цілі мають бути представлені як серія операційних цілей (завдань), які становлять комплекси заходів і визначають конкретніші завдання, що згодом можуть бути розкладені на програми дій. Слід оцінити обґрунтування вибору оперативних цілей, опис заходів, які передбачаються для її досягнення; конкретизацію необхідних ресурсів, термінів досягнення, систему індикаторів (критеріїв) досягнення цілі, головних учасників реалізації	4	7

	5. Аналіз рівня розв'язання проблем розвитку сфери туризму регіону, визначених стратегією 6. Аналіз індикаторів досягнення стратегічних та оперативних цілей стратегії 7. Оцінка програм та проектів стратегії (за наявності) 8. Аналіз підходів щодо визначення інституцій, відповідальних за здійснення стратегії 9. Аналіз наявних підходів щодо ресурсного забезпечення 10. Оцінка наявного моніторингу ходу реалізації стратегії Підготовка доповідей та презентацій		
6.	**Тема 6. Види планування** Опрацювання Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад Підготувати доповіді та мультимендійні презентації за основними розділами 1. Основні положення та порядок розробки стратегії 2. Осноні розділи та примірна структура стратегії 3. Аналітична частина стратегії 4. SWOT-аналіз та його складові 5. Сценарії розвитку 6. Стратегічне бачення (стратегічні та оперативні цілі, деревро цілей) 7. Моніторінг реалізації стратегії та система показнкиів 8. Розроблення проєкту плану заходів та фінансове забезпечення Підготовка доповідей та презентацій	4	7
7	**Тема 7. Стратегічне планування розвитку туристичних дестинацій** Оцінити результативність стратегічного планування об'єднаних територіальних громад 1. Оцінити Бачення та місію регіонального розвитку 2. Оцінити проблеми розвитку територіальних громад та напрямки їх вирішення 3. Оцінити стратегічні та оперативні цілі, їх відповідність загальній меті стратегії 4. Оцінити очікувані результати реалізації стратегій та індикатори їх досягнення Підготовка доповідей та презентацій	5	7
8	**Тема 8. Туристичні ресурси як формоутворюючий елемент туристичної дестинації** Самостійне опрацювання наступних питань: 1. Основні складові та етапи дослідження туристичного потенціалу території 2. Підходи до визначення рекреаційно-туристичного потенціалу туристичної дестинації 3. Ознайомлення з методикою визначення, аналізу та відбору території в якості потенційної туристичної дестинації	4	7
9	**Тема 9. Програмно-цільовий підхід як процедура стратегічного управління розвитку туристичних дестинацій** - самостійне опрацювання Закону України «Про державні цільові програми» // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - №25, ст. 352	4	7

	- ознайомлення з прикладами цільових програм розвитку туризму в м. Києві, регіональною цільовою програмою розвитку туризму в Івано-Франківській області на 2022-2026 роки, обласною цільовою програмою розвитку туризму в Чернігівській області на 2021-2027 та ін.		
10	**Тема 10. Управління маркетингом туристичних дестинацій** Бенчмаркінг маркетингових стратегій розвитку туристичних дестинацій 1. Tourism Malaysia marketing plan 2022 2026. Tourism Malaysia. URL: http://surl.li/xgshss. 2. Marketing strategy & tourism plan Macleay Valley Coast 2020 – 2023. Kempsey Shire Council. URL: http://surl.li/pnvcbn. 3. Northwest territories tourism. 2022/23 marketing plan. Government of Northwest Territories. Department of Industry, Tourism and Investment. URL: http://surl.li/gfehhw. 4. East African Community Tourism Marketing Strategy 2021-2025. The East African Community. URL: http://surl.li/pzauey. 5. Vietnam tourism marketing strategy to 2020 & action plan: 2013-2015. Ministry of culture, sports and tourism. Vietnam national administration of tourism. URL: http://surl.li/hzbgmk. 6. National tourism sector strategy (NTSS) 2016-2026. South African Government. URL: http://surl.li/fiigqg. 7. ASEAN Tourism Marketing Strategy (ATMS) 2017-2020. ASEAN. URL: http://surl.li/uqgikt.	4	7
11	**Тема 11. Управління сталим розвитком туристичної дестинації** **Робота з документом** GSTC (2013), “Criteria for the Global Tourism Sustainability Council”, available at: https://www.gstcouncil.org/gstc-criteria/gstc-destination-criteria/ Опрацювання чотирьох груп критеріїв 1. Критерії демонстрації ефективного сталого управління 2. Критерії максимізації економічних вигод для приймаючої громади та мінімізація негативного впливу 3. Критерії максимізації користі для громад, відвідувачів та культури; мінімізація негативного впливу 4. Критерії максимізації переваг навколишнього середовища та мінімізація негативних наслідків	4	7
12	**Тема 12. Бренд-менеджмент туристичної дестинації** Case-study діяльності міських туристичних офісів країн Центральної та Східної Європи	4	7
13	**Тема 13. Кластерний підхід в управлінні туристичними дестинаціями** Ознайомлення з концепцією туристичного кластеру: «Дорога вина та смаку Української Бессарабії» http://surl.li/lbxcem Cluster Montagne https://cluster-montagne.com/ IDM Südtirol https://www.idm-suedtirol.com/en/ The Tourism cluster Schleswig-Holstein https://tourismuscluster-sh.de/de/ueber-uns.php	4	7

14	**Тема 14. Інтеграційні процеси в туристичних дестинаціях** Вивчення можливостей стратегічного партнерства туристичних дестинацій Erislan, Dr, Conceptual Model of Tourism Destination, Tourism Attraction, and Uniqueness of Resources on Strategic Partnership: A Case Study in West Java – Indonesia (January 04, 2018). Review of Integrative Business and Economics Research, Vol. 7, Supplementary Issue 1, 2018, Available at SSRN: https://ssrn.com/abstract=3150481 or http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3150481	4	7
15	**Тема 15. SMART-концепція розвитку туристичної дестинації** 1. Бенчмаркінг переможців конкурсу ЄС «European Capital of Smart Tourism»: – 2026: Тампере (Фінляндія) – 2025: Турин (Італія) – 2024: Дублін (Ірландія) – 2023: Пафос (Кіпр), Севілья (Іспанія) – 2022: Бордо (Франція), Валенсія (Іспанія) – 2020: Гетеборг (Швеція), Малага (Іспанія) – 2019: Гельсінкі (Фінляндія), Ліон (Франція) Зразкові практики туристичних напрямків з впровадження інноваційних та інтелектуальних рішень в категоріях: доступність, стійкість, діджиталізація, культурна спадщина 2. Ознайомлення з вимогами до учасників конкурсу: «Competition for the european capital of smart tourism 2025. Guide for applicants» 3. European Commission. (2023). *ECOSTA & EDEN best practice booklet* (5th ed.). European Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs. europa.eu	4	7
16	Написання курсової роботи	25	33
	Разом	**86**	**138**

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання студента є видом позааудиторної самостійної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується разом із складанням підсумкового іспиту чи заліку із даної навчальної дисципліни. Метою такого виду роботи виступає самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Індивідуальні завдання з дисципліни сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Для покращення підготовки майбутнього спеціаліста, поглиблення запропонованого під час лекцій матеріалу застосовуються такі види індивідуальних завдань як реферати, аналітичні огляди, курсові роботи, тощо. Тому, для засвоєння навчального матеріалу курсу «Стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій»» студентам пропонується виконати курсову роботу за індивідуальною темою. Робота виконується українською мовою. При оформлені такого виду робіт слід користуватися методичними рекомендаціями до виконання курсових робіт з дисципліни «Стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій».

Загальний обсяг роботи 30-40 сторінок.

Навчально-дослідна робота повинна містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину, яка складається з двох розділів;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо є).

Форма проведення підсумкового оцінювання виконаної роботи – захист курсової роботи.

Захист роботи проходить в наступному порядку:

- доповідь студента тривалістю до 8 хвилин;

- відповіді на питання викладача і присутніх на захисті;

- відповіді студента на зауваження керівника. Доповідь структурно складається з трьох частин:

- вступ – 1-2 хвилини (короткий зміст вступу до роботи, обґрунтування вибору теми, мета, задачі, методика дослідження і та ін.);

- інформація про виконану роботу – 3-4 хвилини (послідовно за розділами основної частини, що автором самостійно здійснено, проаналізовано, розраховано і т.ін.).

- повний виклад результатів дослідження, що складають предмет захисту 1-2 хвилини (висновки, тобто зміст висновку роботи).

При оцінці роботи враховується глибина опрацювання і широта обхвату теми, ступінь використання джерел, уміння аналізувати зібраний матеріал, письменність і стиль викладу, якість технічного оформлення роботи, якість доповіді студента і його відповідей на питання та критичні зауваження. Роботу оцінюють на закритому засіданні комісії.

Захищені курсові роботи передаються на кафедру, де вони зберігаються згідно з вимогами до такого виду документів.

Індивідуальні завдання
(Теми курсових робіт)

1. Розробка стратегії розвитку дестинації дитячо-юнацького туризму в Харківській області.
2. Розробка стратегії розвитку дестинації краєзнавчого туризму в Харківській області.
3. Розробка стратегії розвитку дестинації молодіжного туризму в Харківській області.
4. Розробка стратегії розвитку дестинації сімейного туризму в Харківській області.
5. Розробка стратегії розвитку дестинації культурно-пізнавального туризму в Харківській області.
6. Розробка стратегії розвитку дестинації подієвого туризму в Харківській області.
7. Розробка стратегії розвитку дестинації лікувально-оздоровчого туризму в Харківській області.
8. Розробка стратегії розвитку дестинації спортивного туризму в регіоні.
9. Розробка стратегії розвитку дестинації релігійного туризму в регіоні.
10. Розробка стратегії розвитку дестинації сільського зеленого туризму в регіоні.
11. Розробка стратегії розвитку дестинації екологічного туризму.
12. Розробка стратегії розвитку дестинації пригодницького туризму
13. Розробка стратегії розвитку дестинації велотуризму в Харківській області.
14. Розробка стратегії розвитку дестинації фестивального туризму.
15. Розробка стратегії розвитку дестинації пішого туризму в Харківській області.
16. Розробка стратегії розвитку туристичної дестинації в Богодухівському районі Харківської області.
17. Розробка стратегії розвитку туристичної дестинації в Ізюмському районі Харківської області.
18. Розробка стратегії розвитку туристичної дестинації в Красноградському районі Харківської області.
19. Розробка стратегії розвитку туристичної дестинації в Куп’янському районі Харківської області.

20. Розробка стратегії розвитку туристичної дестинації в Лозівському районі Харківської області.
21. Розробка стратегії розвитку туристичної дестинації в Чугуївському районі Харківської області.

УВАГА! При написання курсової роботи акцент робиться на ролі туризму у повоєнному відновленні регіональних громад та забезпеченні сталого розвитку.

За узгодження з викладачем студент має право запропонувати власну тему курсової роботи, присвячену розробці стратегії розвитку туристичної дестинації. Здобувачі також мають право запропонувати територіальну громаду на власний вибір.

7. Методи навчання

Методи навчання, як впорядковані способи взаємопов'язаної, цілеспрямованої діяльності викладача та студентів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань, реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності. Прийоми навчання (конкретні дії викладача та студентів), спрямовані на реалізацію вимог методів.

Засоби навчання – різноманітне навчальне обладнання, яке використовується у системі пізнавальної діяльності, зокрема, технічні засоби.

7.1. Словесні методи навчання:
- лекція;
- бесіда;
- розповідь;
- пояснення.

7.2. Наочні методи навчання:
- ілюстрація;
- демонстрація.

7.3. Практичні методи навчання:
- метод робіт з письмовими джерелами;
- метод робіт з аудіо/ відеоматеріалами;
- практичні заняття.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

– контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних і семінарських занять;

– контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань;

– контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу;

– контроль та оцінювання вмінь вирішувати ситуаційні та евристичні задачі;

– контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати їх.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового тестового іспиту в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у вигляді тестового екзамену дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій». Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння всіх тем дисципліни.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 40 хвилин.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота																Разом	Екзамен	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4		Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14	Тема 15	Курсова робота			
2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	20	60	40 (мінімум 20)	100
Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Есе	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар			

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни

Поточний контроль – 60 балів.

З них:

- активна робота на семінарських заняттях – 40 балів;
- курсова робота – 20 балів.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання (есе, презентація)	Критерії оцінювання
2,5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
2,0	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в

	основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
1,5	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань
1,0	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0,5	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання

Доповнення виступу:

1 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

0,5 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Критерії оцінювання курсової роботи з дисципліни «Стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій»:

- оформлення роботи – 5 балів для денної форми навчання, 10 балів для заочної форми навчання;
- повнота викладеної інформації – 10 балів для денної форми навчання; 40 балів для заочної форми навчання;
- захист роботи – 5 балів для денної форми навчання, 10 балів для заочної форми навчання.

Теми курсових робіт з дисципліни представлено в програмі.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (екзамену): виконання курсової роботи та робота на семінарських заняттях за результатами яких він набрав не менше 30 балів (для денної форми навчання);

для заочної форми навчання – виконання та захист курсової роботи не менше ніж на 30 балів.

Підсумковий контроль 40 балів: 40 тестових запитань.

За підсумками поточного і підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для одержання екзамену, становить 50 балів.

Студенти заочної форми навчання набирають 60 балів поточного контролю шляхом написання та захисту курсової роботи.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за чотирьохрівневою шкалою оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

Можливості неформальної освіти

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

− проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу). Зокрема, проходження курсу та отримання сертифікату: Мотузенко О. Управління туристичними дестинаціями і роль DMO: Навчальний курс Академії НТОУ. [Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOUR101+2021_T1_9/about дає можливість здобувачу отримати 20 балів поточної успішності.

− Програмою передбачено можливість отримання додаткових балів за певні види активності: публікація матеріалів конференції (5 балів); написання наукової статті з проблематики управління розвитком туристичних дестинацій (15 балів).

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України «Про засади державної регіональної політики» із змінами і доповненнями, внесеними ЗУ від 9 липня 2022 р. №2389-IX

[Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: https://ips.ligazakon.net/document/T150156?an=1.

2. Закон України «Про державні цільові програми» // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - №25, ст. 352.

3. Закон України «Про туризм» [Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: – https://urst.com.ua/act/pro_turyzm.

4. Закон України «Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року» [Електронний. ресурс]. Спосіб доступу: https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=500

5. «Національна економічна стратегія на період до 2030 року» (постанова від Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179).

6. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695.

7. Методичні рекомендації у сфері місцевого економічного розвитку «Порядок розроблення стратегії розвитку територіальної громади» / Асоціація міст України. [Електронний ресурс]. Спосіб доступу: https://auc.org.ua/sites/default/files/library/metodyka_mer_new.pdf

8. Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стратегічних і програмних документів стосовно розвитку культури на регіональному та місцевому рівні» [Електронний ресурс]. Спосіб доступу: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0306921-23#Text.

9. Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022, № 265 «Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» [Електронний ресурс]. Спосіб доступу: https://mtu.gov.ua/content/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku.html.

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 р. № 816 «Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» https://mtu.gov.ua/content/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku.html

11. Брич, В. Я., & Тибінь, А. М. (Ред.). (2017). *Стратегічні вектори розвитку туристичних дестинацій Тернопільщини: монографія*. Осадца Ю. В.

12. Корж, Н. В., & Басюк, Д. І. (2021). Управління туристичними дестинаціями. *: підручник. Вінниця:«ПП «ТД Едельвейс і К», 2017. 322 с.*

13. Парфіненко, А. Ю. (2024). *Стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій: методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Міжнародний туристичний бізнес»*. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.

14. Книш, С. (2025). Євроінтеграційна політика управління розвитком туристичних дестинацій на засадах сталості. *Економіка та суспільство*, (81).

15. Дорож, Р., & Адамовський, О. (2024). Модель інноваційного розвитку туристичних дестинацій в Україні. *Сталий розвиток економіки*, (1 (48)), 93-98.

16. Баранюк, Д. (2025). Концепція SMART у маркетингу туристичних дестинацій: суть, механізми та інструменти. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*, *26*(74 (1)), 92-100.

17. Адамовський, О., & Кулаєц, Я. (2026). Розвиток туристичних дестинацій україни: ідентифікація ключових проблем і управлінські імперативи. *Економічний простір*, (210), 109-114.

18. Литвин, О. В., Кирилюк, І. М., & Подзігун, С. М. (2026). Проєктний менеджмент у системі стратегічних орієнтирів повоєнного відновлення туристичних дестинацій. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, (28), 323-330.

19. Кирилюк, І. М., Литвин, О. В., & Барвінок, Н. В. (2026). Роль smart-туризму у забезпеченні сталого розвитку та формуванні конкурентних переваг туристичних дестинацій. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, (27), 288-299.

20. Ткаченко, Т. І. (б. д.). Територіально сфокусований розвиток суб'єктів туристичного бізнесу. *Культура народів Причорномор'я*, (81), 56–64. http://www.nbuv.gov.ua/Articles/KultNar/knp81/pdf/knp81_56-64.pdf

21. Мазаракі, А. А. (Ред.). (2013). *Туристські дестинації (теорія, управління, брендинг): монографія*. Київський національний торговельно-економічний університет.

22. Устік, Т. (2024). Інноваційні засади брендингу туристичних дестинацій. *Development Service Industry Management*, (2), 176-181.

23. Шевчук, С., Вовк, С., & Цуркан, І. (2022). Організація функціонування спеціалізованих туристичних дестинацій в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, (44).

24. Омельченко, Г. (2023). Стратегії регулювання овертуризму в розвитку туристичних дестинацій. *Innovations and Technologies in the Service Sphere and Food Industry*, (4 (10)), 27-31.

25. Пацюк, В. С., Корнус, О. Г., Корнус, А. О., & Казаков, В. Л. (2025). Теоретико-географічні засади і прогноз розвитку туристичних дестинацій прифронтових територій України. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Природничі науки*, (1), 97-104.

26. Парфіненко, А. Ю. (Ред.). (2011). *Туристичний імідж регіону: монографія*. ХНУ імені В. Н. Каразіна.

27. Парфіненко, А. Ю. (Ред.). (2013). *Особливості формування та реалізація туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід: монографія*. ХНУ імені В. Н. Каразіна.

28. Шостак, В., & Москвич, О. (2024). Креативний маркетинг у розвитку туристичних дестинацій. *Економіка та суспільство*, (61).

29. Семенов, В. Ф. (Ред.). (2011). *Управління регіональним розвитком туризму: навчальний посібник*. Одеса.

30. Artal-Tur, A., & Kozak, M. (Eds.). (2016). *Destination competitiveness, the environment and sustainability: Challenges and cases*. CABI.

31. Camilleri, M. A. (Ed.). Tourism planning and destination marketing. Bingley: Emerald Publishing. 2019.

32. Carter, R., & Nevill, H. (2022). *Destination management handbook: A guide to the planning and implementation of destination management*. World Bank Group. https://documents1.worldbank.org/curated/en/099451003012313859/pdf/IDU07402ad17053a5043c909eb80cd040870838c.pdf

33. Edgell, D. L., Sr., & Swanson, J. R. (2024). *Tourism policy and planning: Yesterday, today, and tomorrow* (4th ed.). Routledge.

34. Edgell, D.L., Swanson, J., Allen, M.D., Smith, G., Edgell, Sr., D.L., & Swanson, J.R. (2018). Tourism Policy and Planning: Yesterday, Today, and Tomorrow (3rd ed.). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781351033541.

35. Hoppstadius, F., Tesfahuney, M., & Åkerlund, U. (Eds.). (2026). Tourism and Place Design: Designing Places to Live, Operate and Visit (1st ed.). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781003620174

36. Jin, X., Pei, H. S., & Xi, C. (2025). Exploring digital innovation in smart tourism destinations: Insights from 31 premier tourist cities in digital China. *Tourism Review*, *80*(3), 681–709. https://doi.org/10.1108/TR-07-2023-046

37. Kotler, P., Haider, D., & Rein, I. (2020). *Marketing places: Attracting investment, industry, and tourism to cities, states, and nations*. Free Press.

38. Lasisi, T. T., Odei, S. A., & Eluwole, K. K. (2023). Smart destination competitiveness: Underscoring its impact on economic growth. *Journal of Tourism Futures*, *11*(3), 286–306. https://doi.org/10.1108/jtf-09-2022-0243

39. Telfer, D.J., & Sharpley, R. (2015). Tourism and Development in the Developing World (2nd ed.). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781315686196

Допоміжна література

11. Посиланная на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Гапоненко, Г. І., Парфіненко, А. Ю., & Шамара, І. М. (2019). Сільський зелений туризм: навчальний посібник. ПФ Видавництво «Університетська книга». (Розділ 13: Кластерні ініціативи в розвитку сільського зеленого туризму).

2. Мотузенко, О. (2021). Управління туристичними дестинаціями і роль DMO [Онлайн-курс]. Академія НТОУ; Prometheus. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOUR101+2021_T1_9/about

3. Кирилюк, І. М., Литвин, О. В., & Барвінок, Н. В. (2026). Роль smart-туризму у забезпеченні сталого розвитку та формуванні конкурентних переваг туристичних дестинацій. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка, (27), 288–299.

4. Parfinenko, A., Sokolenko, L., Bielialov, T., Karpenko, N. G., & Tolubyak, V. (2019). Sustainable development of world tourism based on the strategic management. Academy of Strategic Management Journal, 18(Special Issue 1), 1–7.

5. World Bank Group. (2023, July 6). Destination management for resilient growth [Video]. https://www.worldbank.org/en/news/video/2023/07/06/destination-management-for-resilient-growth

6. Carter, M. R., Nevill, H. L., Ward-Perkins, D., & Connolly, G. (2023). Destination management handbook: A guide to the planning and implementation of destination management. World Bank Group.

7. UN Tourism. (2025). A practical guide to tourism destination management. https://www.unwto.org/global/publication/practical-guide-tourism-destination-management

8. Maracajá, K. F. B., Silva, A. E., Abrantes, L. A. F., Maia, N. C., Gomes, J. M. S., & Batalhão, A. C. d. S. (2026). Conceptualising the blueprint as a strategic planning framework for sustainable tourism development: Evidence from a systematic literature review. Sustainability, 18(15), Article 7633. https://doi.org/10.3390/su18157633

9. Popova, K. (2025). Strategic planning of tourism destinations in a globalized and cross-cultural environment. Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series, 14(1), 214–226. https://doi.org/10.56065/IJUSV-ESS/2025.14.1.214

10. UN Tourism. Офіційний веб-сайт. Офіційний веб-сайт. URL: https://www.unwto.org/.

11. World Economic Forum. Офіційний веб-сайт. URL: https://www.weforum.org/.

12. World Travel and Tourism Council. Офіційний веб-сайт. URL: https://wttc.org/.

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (воєнний стан, карантинні обмеження)

В умовах дії обставин непоборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з забороною відвідування ЗВО здобувачам надається

можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Стратегічне управління розвитком туристичних дестинацій», режим доступу: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4847